

Inleiding

We maken gebruik van het 'Backward Design Principe' van Grant & Wiggins.

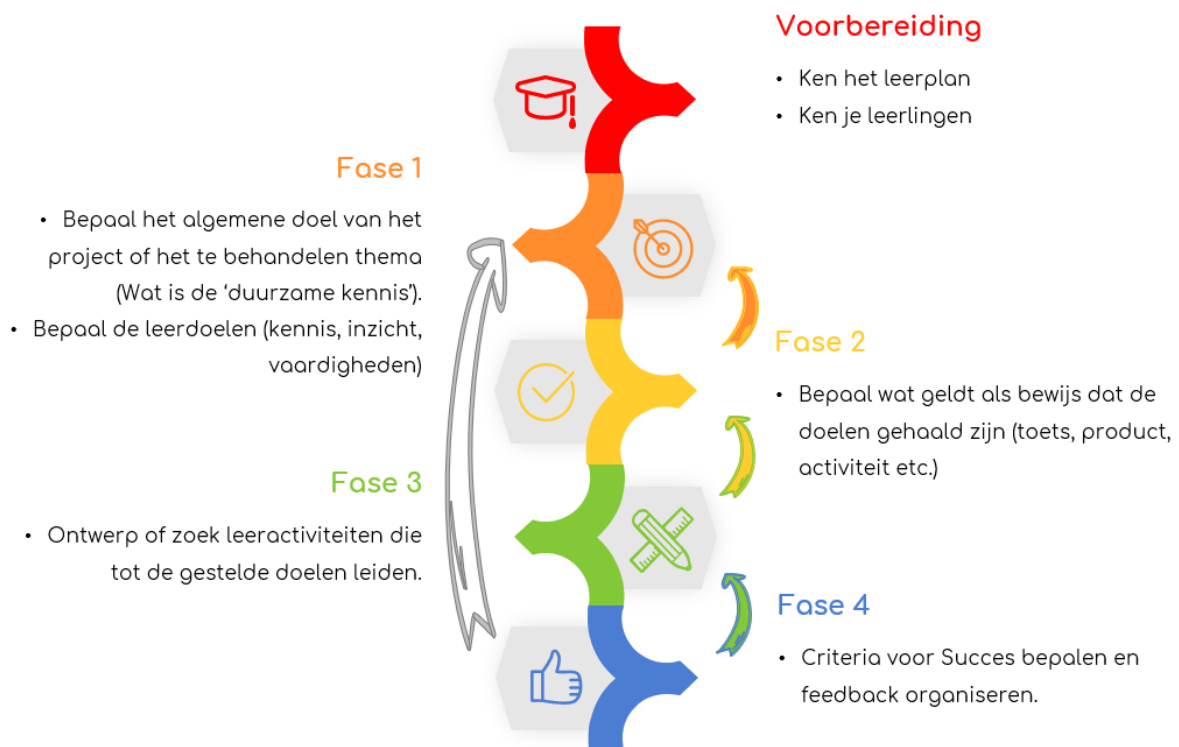
Backward Design is een ontwerpprincipe dat heel geschikt is voor het ontwikkelen van projecten.

Zoals de naam al zegt, gaat het om het achterwaarts ontwerpen van leeractiviteiten en projecten.

Je begint bij het bepalen van de beoogde leeropbrengst (leerdoelen). Het waarom van de lessenserie formuleer je in wat Grant en Wiggins 'Enduring Understanding' (duurzame kennis)

noemen. Vervolgens bepaal je op welke manier je het best kunt vaststellen of de leerlingen de leerdoelen hebben behaald. Hierna ontwikkel je (of zoek je) daarbij de meest passende leeractiviteiten, leerinhouden en onderwijsmaterialen.

Het basismodel van Backward Design van Wiggins en McTighe

1. Algemeen Doel en Leerdoelen.

Het benoemen van het onderwerp/de onderwerpen, de duurzame kennis en vaardigheden.

Hierbij gaat het om 'the big idea', om de echte kern die dient als anker voor het onderwerp. Het gaat hierin om het antwoord op de vraag waarom het onderwerp de moeite van het bestuderen waard is. Het gaat om de kennis en vaardigheden die leerlingen nog bezitten, lang nadat ze allerlei details van het onderwerp vergeten zijn.

2. Op welke manier wordt zichtbaar of doelen zijn behaald.

Wat beoordeel je?

Je kunt denken aan:

- een product (bijvoorbeeld een werkstuk, een ontwerp, een kunstwerk of een presentatie) dat de leerling heeft gemaakt, of een prestatie die hij heeft geleverd (een meting verrichten, een turnoefening uitvoeren, een bijdrage leveren aan een discussie, een evenement organiseren of een minionderneming runnen etc.);
- het leer- en werkproces waarmee de leerling tot zijn product of prestatie is gekomen;
- de kennis die de leerling (re)produceert, bijvoorbeeld in een toets;
- de vak- en algemene vaardigheden die de leerling laat zien;

Hoe te beoordelen?

Beoordelen kan op verschillende manieren. Mede afhankelijk van wát er wordt beoordeeld, zijn dit de meest gangbare beoordelingsvormen:

- schriftelijke toets met gesloten en/of open vragen (kennis, inzicht, toepassing, analyse, synthese, evaluatie)
- practicum
- mondelinge toets
- presentatie
- leerverslag of werkstuk
- portfolio
- ... overige producten

Binnen deze vormen kan worden gekozen voor beoordeling d.m.v.:

- cijfers
- woorden, bijvoorbeeld ook met gebruikmaking van niveaubeschrijvingen zoals rubrics, referentieniveaus, kerndoelen en/of eindtermen.

Transparante beoordelingscriteria

De beoordelingseisen moeten vooraf bekend zijn bij de leerling. Leerlingen leren namelijk meer als zij weten wat het leerdoel is, als zij weten aan welke eisen hun prestatie moet voldoen en als zij feedback krijgen op hoe zij het doen in vergelijking met de eisen. Een goede zet daarbij is leerlingen (en beoordelaars!) aan het begin van een lessenserie voorbeelden te laten zien van goede en slechte prestaties. Dit geeft beiden houvast om de gestelde eisen te kunnen hanteren.

Consistentie tussen beoordeling, basisvisie en leerdoelen

De keuze voor wat wordt beoordeeld, hoe wordt beoordeeld en wie er beoordeelt, moet uiteindelijk altijd zijn ingegeven door de basisvisie van waaruit de activiteit is opgezet. Als daarin bijvoorbeeld sterk gehecht wordt aan de eigen inbreng van de leerling, dan is gesloten kennistoetsing niet de meest voor de hand liggende beoordelingsvorm. Bij leerling sturing zal de beoordeling recht moeten doen aan de eisen die leerlingen zichzelf al doende stellen. Hierbij is dan ook een belangrijke rol voor de leerling weggelegd bij de beoordeling van zichzelf en de medeleerlingen met wie zij samenwerken.

Daarnaast moet de beoordeling aansluiten bij de gestelde leerdoelen. Als het leerdoel bijvoorbeeld is dat leerlingen zelf bronnen kunnen zoeken en deze kunnen checken op betrouwbaarheid, dan zullen dat zoeken en beoordelen op betrouwbaarheid duidelijk herkenbare items in de beoordeling moeten zijn. Aan deze consistentie tussen beoordeling, leerdoelen en basisvisie van een leeractiviteit schort het nog weleens in de ontwikkel- en onderwijspraktijk. Vooral bij vaardigheden gebeurt het vaak dat deze wel als leerdoel worden gesteld, maar dat de leerlingen daarop niet worden beoordeeld, óf dat er beoordeling plaatsvindt zonder dat de desbetreffende vaardigheid is aangeleerd of inge oefend.

Mocht je kiezen voor een eindtoets (summatieve toets) dan moet deze uiteraard in overeenstemming zijn met de doelstellingen zoals die in stap 1 zijn geformuleerd. In een goede eindtoets wordt in ieder geval aandacht besteed aan:

- het toepassen van kennis;
- het toepassen van inzicht en begrip;
- het toepassen van vaardigheden.

Maar er kan ook op andere wijze (portfolio, werkstuk, stellingen, website enz.) getoetst worden of leerlingen de beoogde duurzame kennis en vaardigheden hebben verworven.

3. Welke (denk)opdrachten leiden tot het behalen van de doelen.

Antwoorden op de eerste drie stappen zijn bepalend voor de activiteiten die gekozen of ontwikkeld worden. Het materiaal in ontwikkeling moet geregeld vergeleken worden met de geformuleerde leerdoelen, om te garanderen dat de opdrachten daadwerkelijk bijdragen aan het bereiken van de gestelde doelen.

4. Criteria voor succes en organiseren van feedback.

Bij alle ontwikkelde opdrachten en materialen moeten duidelijke Criteria voor Succes zijn bepaald en in de opdracht beschrijving zijn opgenomen. Het is belangrijk dat leerlingen voorafgaand aan de taak weten wanneer zij de opdracht succesvol hebben uitgevoerd. Daarnaast is het belangrijk na te denken op welke manier er wordt teruggekeken aan het eind van het project of lessenserie. Reflecteren op het eindresultaat maar ook op het proces, op eigen inzet, houding en handelen en eventueel op de samenwerking.

Leg vast op welke manier je zowel tijdens het werken aan de opdrachten als achteraf momenten van reflectie inbouwt en waar je dan op reflecteert.

Voorbeeldvragen die je kunt stellen bij reflecteren:

- Voldoet het resultaat aan de Criteria voor Succes?
- Hoe heb je gewerkt? Ben je tevreden?
- Hoe heb je je ingezet?
- Zou je een volgende keer iets anders doen? Zo ja, wat?
- Welke denkstrategie heb je gebruikt? Waarvoor kun je die strategie nog meer gebruiken?
- Wat was het doel van de opdracht? Vind je dat een belangrijk doel?
- Heb je nieuwe dingen geleerd? Zo ja, wat?
- Wil je nog iets kwijt over (het werken aan) deze opdracht?
- ...